

OBSAH

Předmluva	10
1. DEKONTAMINACE	11
1.1. Dekontaminace v užším slova smyslu	16
1.1.1. Úklid	16
1.1.2. Praní prádla	18
1.1.3. Dekontaminace gumových předmětů	18
1.1.4. Odstranění kontaminovaných předmětů	19
1.2. Dezinfekce	19
1.2.1. Historie dezinfekce	20
1.2.2. Zásady provádění dezinfekce	22
1.2.3. Způsoby provádění dezinfekce	23
1.2.3.1. Dezinfekce fyzikálními prostředky	25
1.2.3.1.1. Teplo	25
1.2.3.1.2. Záření	26
1.2.3.1.3. Filtrace	27
1.2.3.2. Chemické dezinfekční přípravky	29
1.2.3.2.1. Anorganické kyseliny	29
1.2.3.2.2. Louhy	29
1.2.3.2.3. Organické kyseliny	30
1.2.3.2.4. Peroxykyseliny	30
1.2.3.2.5. Oxidační prostředky	32
1.2.3.2.6. Sloučeniny halogenů	37
1.2.3.2.7. Sloučeniny kovů	41
1.2.3.2.8. Alkoholy	42
1.2.3.2.9. Aldehydy	45
1.2.3.2.10. Cyklické sloučeniny	46
1.2.3.2.11. Povrchově aktivní látky	49
1.2.4. Dezinfekce v praxi	50
1.2.4.1. Prádro	50
1.2.4.2. Podlahy	51
1.2.4.3. Toaletní potřeby	55
1.2.4.4. Hračky	55
1.2.4.5. Papír (knihy, sešity, dokumenty)	55
1.2.4.6. Suroviny zvířecího původu	56
1.2.4.7. Zdravotnické laboratoře	56
1.2.4.8. Chovy laboratorních zvířat	58
1.2.4.9. Potravinářský průmysl	59
1.2.4.10. Domácnosti	60
1.2.4.11. Dopravní prostředky	61
1.2.5. Kontrola dezinfekce	61
1.2.6. Organizace provádění dezinfekce	64
1.3. Sterilizace	65

1.3.1.	Historie sterilizace	70
1.3.2.	Zásady provádění sterilizace	70
1.3.3.	Způsoby provádění sterilizace	71
1.3.3.1.	Fyzikální prostředky	71
1.3.3.1.1.	Teplo vlhké	71
1.3.3.1.2.	Teplo suché	74
1.3.3.1.3.	Záření	81
1.3.3.1.4.	Ultrazvuk	84
1.3.3.2.	Chemické prostředky	84
1.3.3.2.1.	Etylenoxid	84
1.3.3.2.2.	Metylboromid	86
1.3.3.2.3.	Peroctová kyselina	86
1.3.4.	Kontrola sterilizace	87
1.3.5.	Centrální sterilizace	90
2.	DEZINSEKCE	93
2.1.	Historie dezinsekce	93
2.2.	Zásady práce	94
2.3.	Metody práce	95
2.3.1.	Preventivní opatření	96
2.3.2.	Represívní opatření	97
2.3.2.1.	Fyzikální prostředky	97
2.3.2.2.	Chemické prostředky (insekticidy)	98
2.3.2.2.1.	Rostlinné insekticidy	99
2.3.2.2.2.	Syntetické insekticidy	100
2.3.2.2.2.1.	Chlórované uhlovodíky	101
2.3.2.2.2.2.	Organické sloučeniny fosforu (alkylfosfáty, OP)	104
2.3.2.2.2.3.	Karbamáty	109
2.3.2.2.2.4.	Thiokyanáty	111
2.3.2.2.2.5.	Dinitrofenoly	111
2.3.2.2.2.6.	Fumigační látky	111
2.3.2.2.2.7.	Anorganické insekticidy	112
2.3.2.3.	Biologické metody hubení členovců	112
2.4.	Způsoby použití insekticidů	114
2.4.1.	Nástrahy	114
2.4.2.	Insektilidní prášky	115
2.4.3.	Postříky	116
2.4.4.	Insektilidní laky	118
2.4.5.	Impregnace insekticidy	118
2.4.6.	Fumigace	119
2.4.7.	Larvicidy	119
2.5.	Rezistence proti insekticidům	120
2.6.	Kontrola výsledků dezinsekce	121
2.7.	Repelenty a atraktanty	122
2.8.	Obtížní a zdravotnický významní členovci	124
2.8.1.	Hmyz	124
2.8.1.1.	Hmyz dvoukřídlý (Diptera)	124
2.8.1.1.1.	Moučka domácí	126
2.8.1.1.2.	Bzučivky (Calliphoridae)	129
2.8.1.1.3.	Krev sající mouchy	130
2.8.1.1.4.	Nematočera	132
2.8.1.2.	Blechy (Aphaniptera)	138
2.8.1.3.	Blanokřídlí (Hymenoptera)	140
2.8.1.4.	Polokřídlí (Hemiptera)	140

2.8.1.5.	Vši (Anoplura)	141
2.8.1.6.	Švábovití (Blattoidea)	143
2.8.2.	Pavoukovci (Arachnida)	144
2.8.2.1.	Parazitičtí roztoči	145
2.8.2.2.	Klíšťatovití (Ixodidae)	147
2.9.	Zdravotnický význam členovců	148
3.	DERATIZACE	151
3.1.	Historie a terminologie	152
3.2.	Zásady boje s hlodavci	153
3.3.	Metody deratizace	154
3.3.1.	Mechanické způsoby hubení	154
3.3.2.	Chemické deratizační prostředky	155
3.3.2.1.	Látky rostlinné	156
3.3.2.2.	Anorganické rodenticidy	157
3.3.2.3.	Sloučeniny fluóru	159
3.3.2.4.	Sloučeniny kumarinu	160
3.3.2.5.	Sloučeniny indandionu	163
3.3.2.6.	Sloučeniny močoviny	163
3.3.2.7.	Sloučeniny pyrimidinu	164
3.3.2.8.	Norbornid (Shoxin)	164
3.3.2.9.	Chlórované uhlovodíky	165
3.3.2.10.	Organofosfáty	165
3.3.2.11.	Plyny	165
3.3.3.	Biologické metody hubení hlodavců	166
3.4.	Technika hubení hlodavců	167
3.5.	Kontrola hubení hlodavců	170
3.6.	Biologie hlodavců	171
3.6.1.	Krysa (Rattus rattus L.)	171
3.6.2.	Potkan (Rattus norvegicus Erxl.)	174
3.6.3.	Myš domácí (Mus musculus L.)	176
3.6.4.	Myšice (Apodemus sp.)	177
3.6.5.	Myš nejmenší (Micromys minutus)	178
3.6.6.	Hraboš polní (Microtus arvalis L.)	178
3.6.7.	Norník rudý (Clethrionomys glareolus)	180
3.6.8.	Hryzec vodní (Arvicola terrestris)	181
3.7.	Epidemiologický význam hlodavců	182
4.	HUBENÍ PTÁKŮ	186
5.	HUBENÍ MĚKKÝŠŮ	188
	PŘÍLOHY	191
	LITERATURA	221